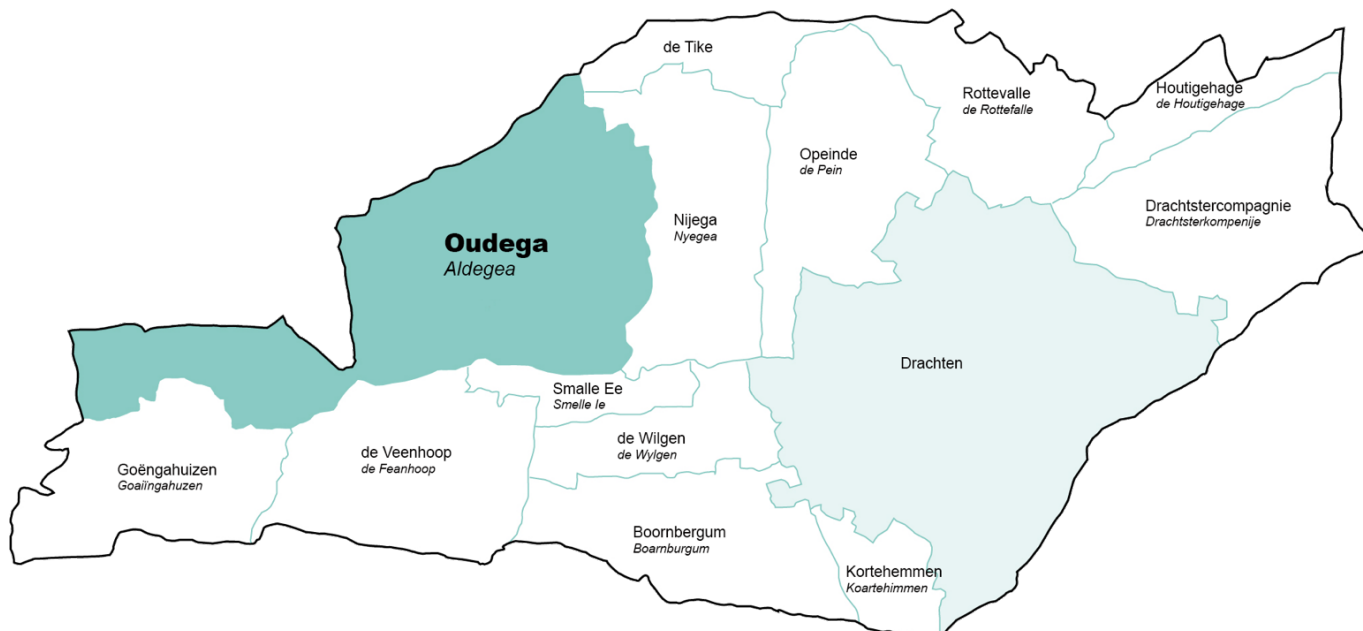
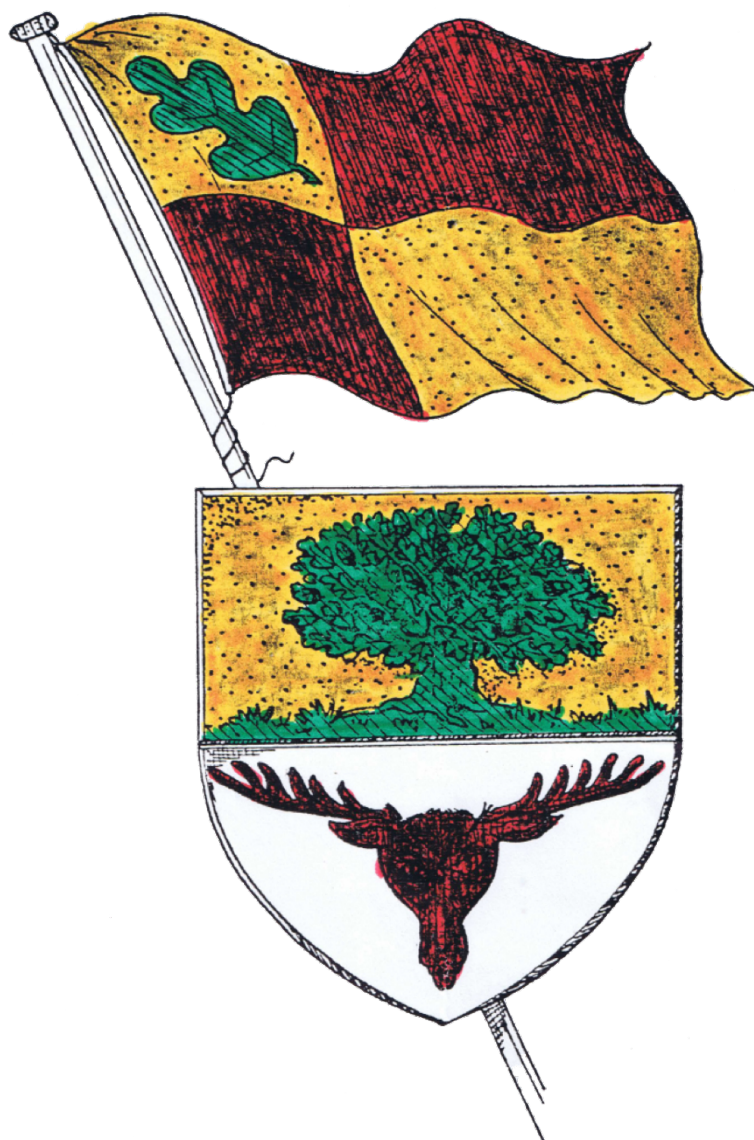

KUIERPADEN YN EN OM ALDEGEA

Aldegea: 1 fan de 13 doarpen fan Drachten smellingelân

Inhoudsopgave

Alle-om-Slachte kuier	1
Beleefroute Oudega aan het Water	2
Betinkingsrûte WOII 1940-1945	3
Dichterspaad	4
Fokke Wietske paad	5
Goudtsje paad	6
Historische route	7
Jan Binnes paad	8
Jonker's leantsje	9
Kinderwandelpad	10
Oerden paad	11
Skean paad	12
Wietske Hattum's paad	13
Colofon	14
<i>Bronnen</i>	14
<i>Disclaimer Copyright©</i>	14
<i>Foto verantwoording</i>	14
<i>Realisatie & Samenstelling</i>	14

Alle-om-Slachte kuier

Start ⇄ Einde	MFC de Gearrin, Buorren 34c
Lengte	5 kilometer; 10 kilometer & 21 kilometer
Organisator	Werkgroep vanuit <i>Doarpsbelang</i>

In 2016 werd de 5^e editie van de Slachte marathon gehouden en kwam vrijwel meteen ook het nieuws dat de 6^e editie vervroegd zou plaatsvinden in 2018, vanwege *Ljouwert Kulturele Haadstêd*.

Dat bracht het bestuur van de *Feriening fan Doarpsbelang Aldegea* op het idee om in het tussenliggende jaar 2017 een soortgelijk evenement te organiseren, zij het in kleinere vorm. Een *trainingsmarathon* voor de echte fanatieke wandelliefhebber die in vorm wil blijven. Omdat er in Oudega een straat is met de naam *Alle-om-Slachte* werd besloten de wandeltocht de naam **Alle-om-Slachte kuier** te geven.

In eerste instantie een eenmalige actie maar door het grote succes is besloten de wandeltocht vaker te organiseren. Vanaf 2021 wordt de kuiertocht georganiseerd in een jaar dat er geen Slachtemarathon wordt georganiseerd.

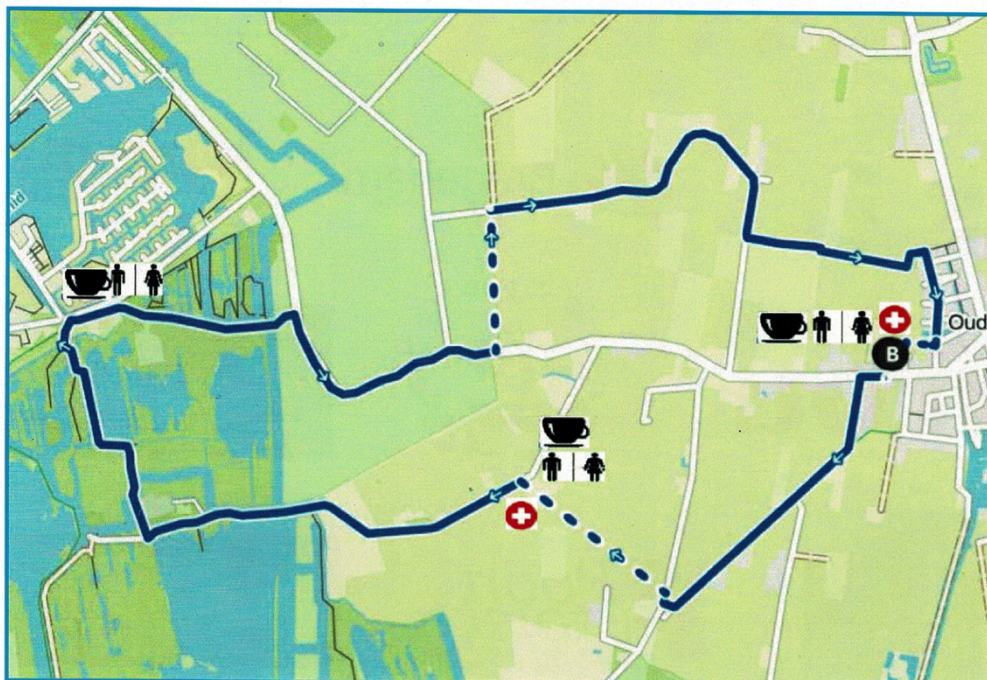
De wandeltocht wordt o.a. mogelijk gemaakt door bijdragen van gemeente Smallingerland, bedrijven in en om Oudega, eigen bijdrage van de wandelaars en de Rabo ClubSupport.

De eerste editie vond plaats op zaterdag 24 juni 2017; de tweede editie op zaterdag 23 juni 2018; de derde editie op zaterdag 23 juni 2019 en de vierde op zaterdag 10 juni 2023.

De 5^e editie staat gepland voor 2025.

Alle om Slachte

Routekaart - 10km

Rustpunten: Langs de route staan diverse horeca die een hapje en een drankje verkopen. Dit is niet bij de kosten van deelname inbegrepen. Bij enkele rustpunten een toilet aanwezig.

Foto: de route van 10 kilometer in 2023

Beleefroute Oudega aan het Water

Start ⇌ Einde Gealânswei ⇌ Dwarssingel
Lengte 4 kilometer
Eigenaar Gemeente Smallingerland

Met de ondertekening van de realisatieovereenkomst op 5 juli 2021 door de gemeente Smallingerland, Provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân hebben de drie overheden officieel groen licht gegeven voor de uitvoering van het project Oudega aan het Water. Ook werd op dat moment de Beleefroute onthuld.

De Beleefroute laat op een speelse manier zien hoe het gebied rond het nieuwe meer zich de komende jaren zal ontwikkelen. De route is te bewandelen door jong en oud.

Door middel van informatiepanelen wordt een kijkje gegeven in de toekomst van het betreffende gebied. In de loop van de tijd zullen de panelen ververen en minder goed leesbaar zijn.

Betinkingsrûte WOII 1940-1945

Start ⇌ Einde

de Tike

Website

<https://de-tike.frl/betinkingsroute/>

Lengte

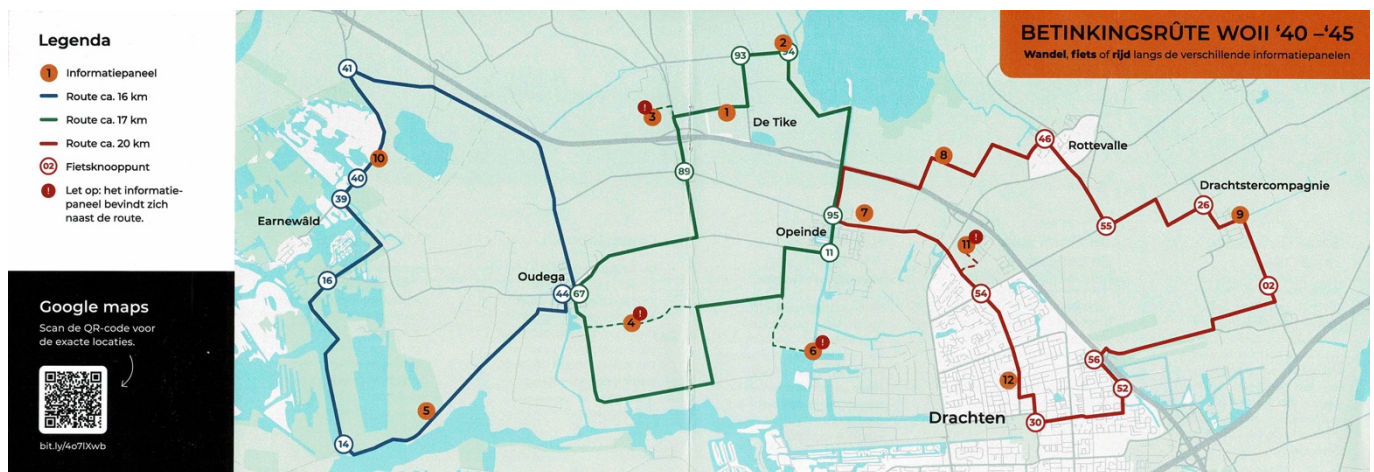
16, 17 of 20 kilometer

De gezamenlijke historische verenigingen van Opeinde, Oudega, Rottevalle, Drachtstercompagnie, Smelne's Erfskip Drachten en De Tike ontwikkelden een *Betinkingsrûte* over de Tweede Wereldoorlog.

Deze herdenkingsroute is in 2025 geopend ter ere van 80 jaar vrijheid.

Via twaalf informatiepanelen op verschillende locaties in de gemeente Smallerland komen gebeurtenissen en verhalen – die tot nu toe voor velen onbekend zijn – tot leven.

De route kent 2 panelen in Oudega, bij de Goudsjepoel 1 en bij Wolwarren 16

OUDEGA Goudsjepoel 1

De kinderen in de schoolgaande leeftijd krijgen thuis te horen dat ze geen contact mogen maken met de soldaten als ze de luisterpost passeren. De ouders vinden het een bedreigende toestand. "Haal geen kattenkwaad uit", zeggen ze.

OUDEGA Wolwarren 16

Bud crasht met zijn Halifaxvliegtuig bij Zandeweer in de provincie Groningen op 29 januari 1944. Hij verblijft eerst in het dorpje Godlinze. Via Groningen belandt hij met de tram in Drachten en wordt dan in 1944 naar Oudega gebracht.

Dichterspaad

Start ⇌ Einde Parkeerterrein Eastersânning
Eigenaar panelen Feriening foar Doarpsbelang Aldegea
Lengte ± 25 kilometer

Het **Dichterspaad Aldegea** is een initiatief van de *Feriening foar Doarpsbelang Aldegea* in samenwerking met Landschapsbeheer Fryslân en de gemeente Smallingerland en gerealiseerd in 2015.

Langs de route van het *Dichterspaad Aldegea* staan 17 panelen met gedichten. Stuk voor stuk staan ze op prachtlocaties, die de moeite meer dan waard zijn om even de pas in te houden. De dichters laten met hun woorden de schoonheid van het gebied zien.

De volledige route van het *Dichterspaad Aldegea* biedt maar liefst 25 kilometer aan wandelplezier en kan in meerdere etappes worden afgelegd.

De gehele route is geschikt om te lopen en te fietsen. Toch zijn er op enkele locaties situaties waarbij het noodzakelijk is om even af te stappen. Op deze punten wordt van u gevraagd om de fiets aan de hand verder te begeleiden, zodat u de tocht veilig kunt vervolgen. Op deze manier blijft de route voor iedereen toegankelijk, ook als het terrein tijdelijk minder goed begaanbaar is.

Het start- en informatiepaneel bevindt zich momenteel nog aan de Op 'e Wâl, maar zal later worden verplaatst naar de TOP-informatiezuil bij de parkeerplaats aan de Eastersânning.

De actuele en eerder gepubliceerde gedichten zijn te vinden op de website <https://www.oudega.info/dichterspaad/> 1 x per 3 jaar worden alle panelen voorzien van een nieuw gedicht.

De eerste editie werd geopend in het kader van *Feel the night* met een nachtkuier op zaterdag 28 maart 2015 door wethouder Marja Krans. De tweede editie op 1 juli 2016 en de derde editie op vrijdag 5 april 2019. De vierde editie wordt gerealiseerd in 2023.

Een werkgroep organiseert de wisseling van de gedichten.

Fokke Wietske paad

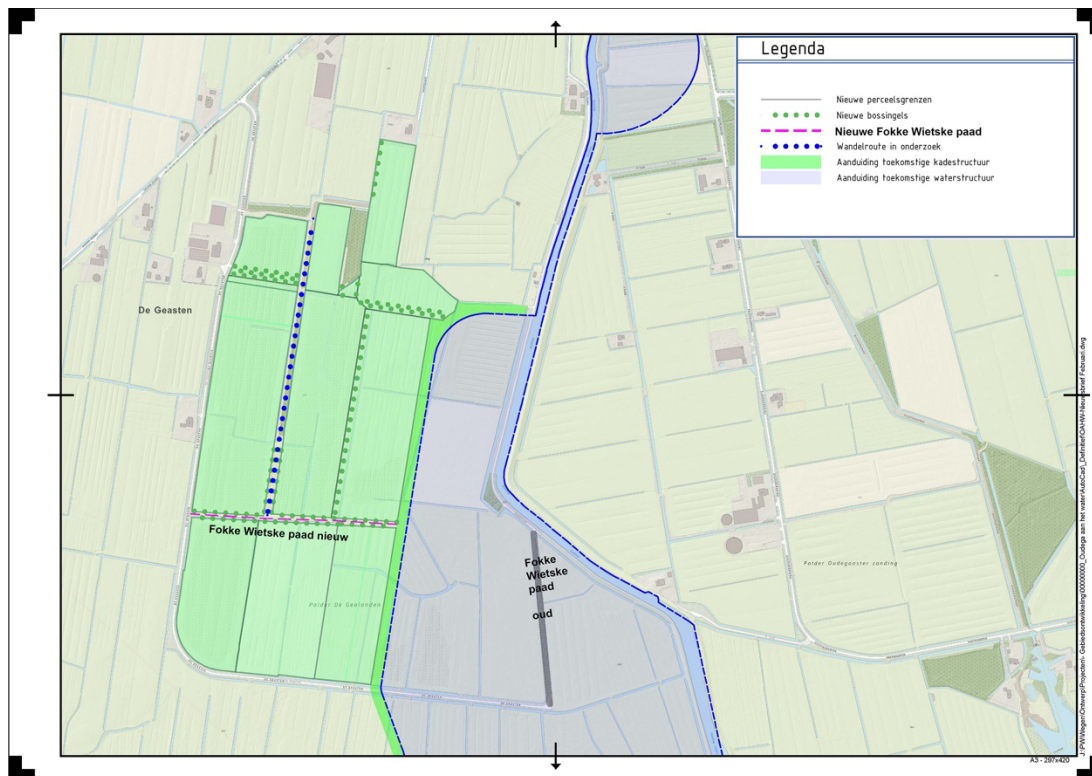
Start ⇄ Einde	Gealânswei ⇄ de Geasten
Eigenaar	Gemeente Smallingerland
Onderhoud	Vrijwilligers van <i>Doarpsbelang</i>
Lengte	± 350 meter

Fokke de Jong werd geboren op 16 oktober 1910 in Earnewâld en overleed op 25 juni 1988 in Oudega. Op 17 mei 1935 trad hij in het huwelijk met Wietske Jans Jongsma. Nadat Fokke stopte met boeren nam zijn zoon de bedrijfsvoering over. Toen ook hij besloot het agrarische bedrijf te beëindigen werd de landerijen verkocht. Het pad bleef echter buiten de verkoop, omdat het al jarenlang met toestemming van de familie de Jong werd gebruikt als wandel- en fietspad. Om het publiek de mogelijkheid te bieden het pad te blijven gebruiken, besloot de familie het pad buiten de verkoop te houden. In 1987 werd de grond met het pad voor het symbolische bedrag van één gulden verkocht aan de *Feriening foar Doarpsbelang Aldegea*. Ter ere van de schenkers kreeg het pad de naam *Fokke Wietske paad*.

De knotwilgen langs het pad worden eens in de drie jaar onderhouden door vrijwilligers van de *Vogelwacht Oudega*. Hierdoor blijft het karakteristieke landschap behouden en draagt de gemeenschap bij aan het onderhoud van het gebied.

In het kader van het project *Oudega aan het Water* is het pad voor een symbolisch bedrag van één euro verkocht aan de gemeente Smallingerland. In 2026/2027 zal het pad onder water komen te staan als gevolg van de aanleg van het nieuwe meer, de *Nije Aldegeaster Sânnings*. In hetzelfde gebied is door de gemeente Smallingerland een nieuw pad aangelegd met dezelfde naam. Het pad is op dit moment nog niet volledig toegankelijk.

Langs dit nieuwe pad zijn tevens nieuwe knotwilgen geplant die ook weer worden onderhouden door vrijwilligers van de Vogelwacht Oudega.

Oude Fokke Wietskepaad februari 2025

Nieuwe Fokke Wietske paad augustus 2025

Goudtsje paad

Start ⇄ Einde	Goudtsjepoel – hoek Eastersânning ⇄ Skieppekampen
Eigenaar	Staatsbosbeheer
Onderhoud	Vrijwilligers van Doarpsbelang
Lengte	± 1 kilometer

Met behulp van het buurtbudget van de Gemeente Smallerland is er een naamkubus geplaatst bij de ingang van het pad aan de Goudtsjepoel – hoek Eastersânning.

Historische route

Eigenaar

Stichting Hattum de Vries

Deze route leidt langs panelen op gevels of op een zuil in Oudega en directe omgeving.

De informatiepanelen vertellen over de historische betekenis van het pand of de locatie. De route geeft een goed beeld van de grote bedrijvigheid van Oudega in het verleden. Veel van deze bedrijvigheid is inmiddels verdwenen, maar stille getuigen zijn nog altijd zichtbaar in het dorp. De route gaat door het dorp Oudega en het buitengebied. Via een QR-code op de infopanelen kan er meer informatie worden verkregen over de betreffende locatie.

De eerste infopanelen zijn gerealiseerd dankzij een bijdrage van het buurtbudget van de gemeente Smallerland en een bijdrage van het Iepen Mienskipsfûns. De informatie op de panelen is samengesteld door het bestuur van de Stichting Hattum de Vries. De route wordt in de loop van de tijd verder uitgebreid.

De officiële opening vond plaats op zaterdag 13 oktober 2018 door de onthulling van een paneel bij de jachthaven *Alddijp* aan de Op 'e Wâl. Deze handeling werd verricht door de heren Dirk de Vries en Jan Jonker.

De Oosterhaven of de Wâl

Begin 18e eeuw is er slechts één toegangsweg over land naar Oudega. Het meeste verkeer van goederen, vee en personen vindt plaats over het water. De Wâl is tussen 1700 en 1900 het kloppend hart van Oudega. Een contract uit 1712 geeft Oudegaaster veerschippers het recht van veer tussen Oudega en Leeuwarden vice versa. Al in 1790 is er een beschoeiing wat het lossen en laden makkelijker maakt. Op de foto het veerschip de Jonge Wietze; rechts het veerhuis van grutte Gjalt W. Welling en links het café, winkel en veerhuis van lytse Gjalt H. Welling.

Historische route Oudega

Welkom bij het startpunt van de historische wandel- en fietsroute door Oudega. Deze route leidt u langs een groot aantal historische locaties en panden. De verhalen op de infopanelen vertellen u over de historische betekenis van het pand of de locatie. De route geeft u een goed beeld van de grote bedrijvigheid van Oudega in het verleden. Veel van deze bedrijvigheid is inmiddels verdwenen, maar stille getuigen zijn nog altijd zichtbaar in het dorp. De route is ongeveer 6 kilometer lang en neemt u mee door het dorp Oudega en het buitengebied. Via een QR-code op de infopanelen kunt u meer informatie lezen over de betreffende locaties en panden.

* Inkorten van de route is mogelijk door vanaf punt 4 niet door te gaan naar punt 5 tm 11 (niet op de kaart) maar direct door te gaan naar punt 12.

© Stichting Hattum de Vries. Financieel mogelijk gemaakt door de gemeente Smallerland en it Iepen Mienskipsfûns.

Jan Binnes paad

Start ⇄ Einde	Aldegeasterdyk ⇄ Opperbuorren-East
Eigenaar	Staatsbosbeheer en deel over particuliere grond
Onderhoud	Vrijwilligers van Doarpsbelang
Lengte	± 1.500 meter

Het *Jan Binnes paad* is vernoemd naar Jan Binnes van der Wal 1911 – 2007 die in zijn vrije tijd zo'n zestig miniatuur objecten maakte van beroepen die hier vroeger werden uitgeoefend. Door de toelichting die erbij is gemaakt weten we ook hoe het een en ander in zijn werk ging en waar de bedrijfjes waren.

In zijn wilsbeschikking had hij de *Feriening foar Doarpsbelang Aldegea* benoemd tot zijn enige erfgenaam. Zijn nalatenschap bestond uit o.a. 83 miniaturen en zijn woning aan Achterwei 23. Met het geld dat met de verkoop van de woning werd verworven is een permanenten tentoonstellingsruimte gerealiseerd in het MFC *de Gearrin*, genaamd *de Gearstal*. Stichting Hattum de Vries beheert de miniaturen.

Het *Jan Binnes paad* loopt vanaf de Aldegeasterdyk langs een bosstrook door de weilanden om uiteindelijke ruim anderhalve kilometer verderop te eindigen op de Opperbuorren-East. Aan de Aldegeasterdyk een kubus van Cortenstaal die de naam van het pad aangeeft. De kubus werd mogelijk gemaakt met behulp van het buurtbudget van de gemeente Smallingerland.

Hindernis in het pad was de brug over een brede sloot, halverwege de route. De toenmalige brug was meer een evenwichtsbalk dan een volwaardige overbrugging en vormde een hinderlijke barrière.

Met behulp van het buurtbudget van de gemeente Smallingerland is er in 2017 een nieuwe brug gerealiseerd. Het ontwerp was van Auke de Vries De Vries Konstrukt.

In 2021 wordt er met behulp van het buurtbudget een zitbank gerealiseerd.

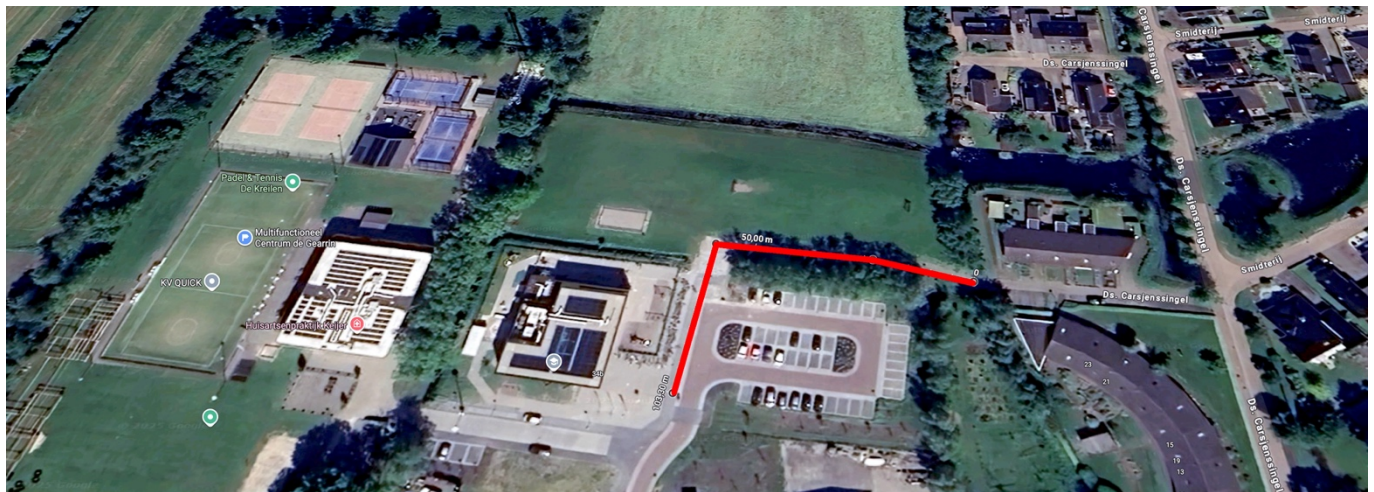

Jonker's leantsje

Start ⇄ Einde	ds. Carsjenssingel ⇄ Buorren
Eigenaar	Gemeente Smallingerland
Onderhoud	Gemeente Smallingerland
Lengte	± 100 meter

Het pad is een herinnering aan familie Jonker die op dit terrein hun boerderij hadden staan. De boerderij heeft in 1997 plaats gemaakt voor de seniorenwoningen van de Jonkersstee.

Het pad is in 2021 opgeschoven en opnieuw aangelegd i.v.m. de ruil van de grond, zodat de nieuwe basisschool kon worden gerealiseerd.

Kinderwandelpad

Start ⇌ Einde

Eigenaar Feriening foar Doarpsbelang Aldegea

Lengte ±

Op initiatief van de *Feriening foar Doarpsbelang Aldegea* en met behulp van het buurtbudget van de gemeente Smallingerland wordt er in 2025/2026 een Kinderwandelpad gerealiseerd.

Het ligt in de bedoeling dit pad te realiseren langs het Goudtsjepaad.

Oerden paad

Start ⇄ Einde	Gariperwei ⇄ Eksteursreed
Eigenaar	Staatsbosbeheer & deels particulier
Lengte	± 1 kilometer

Het wandelpad van ongeveer 1 kilometer verbindt de Gariperwei met de Eksteursreed en werd in de volksmond het *hondenpoepad* maar ook wel *boskpaad* genoemd.

In overleg met de Stichting Hattum de Vries kreeg het pad in 2022 de naam *Oerden paad* en werd bij het begin- en eindpunt een naambord van Cortenstaal geplaatst.

Halverwege het pad staat een bankje en een paneel van het Dichterspaad.

Oerden betekent landpunt. Deze naam gold vroeger de landerijen tussen de Eksteursreed en de Gariperwei. Een kaart, die in de periode van 1819 tot 1823 door de militair, majoor Huguenin, gemaakt is laat de stukken land zien die samen uitlopen op een landpunt. *Bron: Smallingerland op de kaart.*

Skean paad

Start $\Leftrightarrow$ Einde

Eigenaar

Lengte

Dwarssingel $\rightleftharpoons$ Skeane Heawei

gemeente Smallingerland

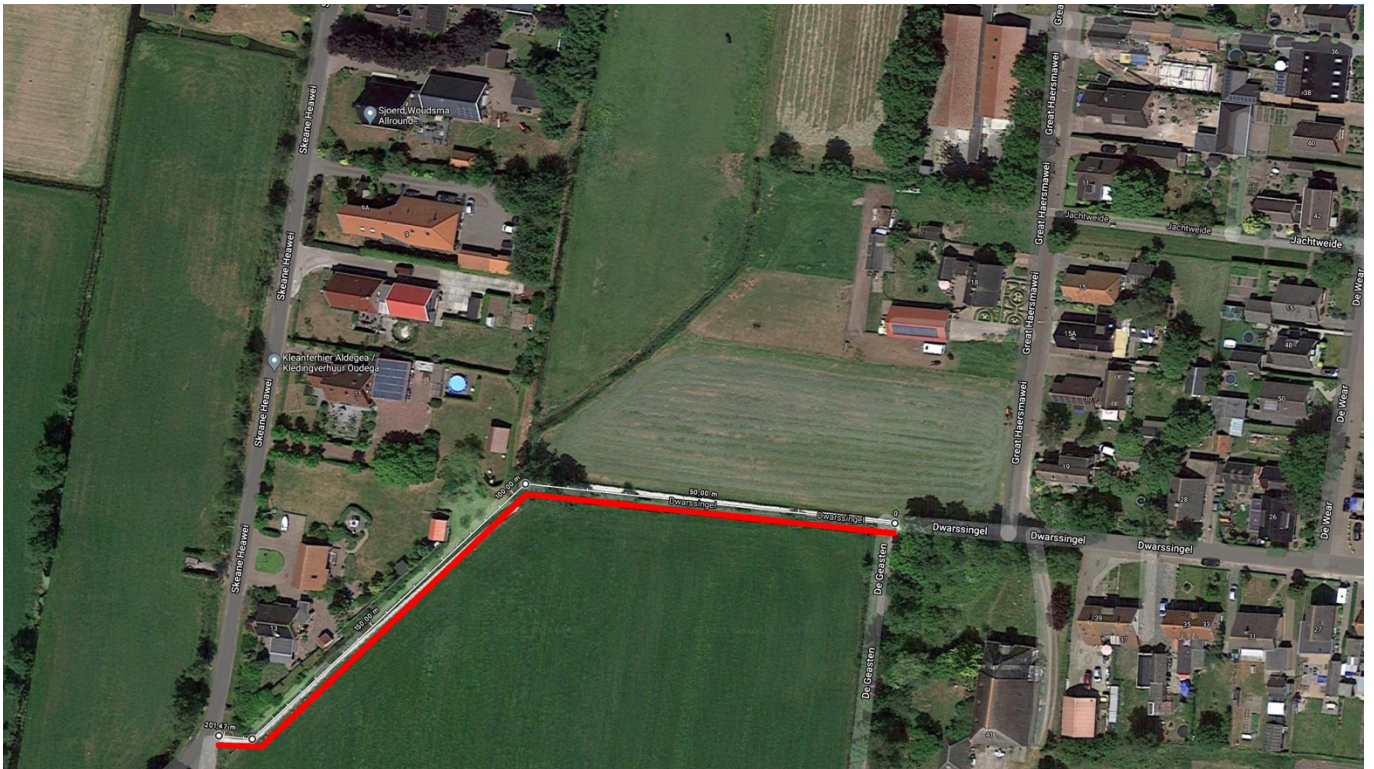
± 200 meter

Paad oer 't hiem út de Drachtster Krante

Sont hiel lang al, ik tink foar t neist wol sont 1850, 1860, leit der yn Aldegea tusken Heawei en Dwarssingel in skeanpaad . It is in fyts- en gongelpaad, grut ferkear komt men der net tsjin. Foar fytsers en kuiersers kin dat paad in fikse bekoarting betsjutte, wol ien fan in kilometer. Oant koartlyn wie't, wat it paad oanbelanget, allegear pais en frede yn ús doarp. Mar in set lyn gong it kampke grûn dat dêr deun tsjin 'e heawei oanleit it nuteboskje, sizze guon Aldegeasters noch, mei it âld hûs dat der op stie, yn oare hannen oer. De nije eigener fûn yn 'e keapakte grif oanwizings, dat it oerâld paad op syn gerjochtichheid lei, m.o.w. dat it paad sinnes wie en dat er der mei dwaan koe wat er woe. Privacy is ien fan ús moderne biedwurden. It wurd stiet heech yn ús findel skreaun hjoed-de-dei. Ek by de nije eigener fan 'it nuteboskje'. Nei 't der in nije wente setten hie tocht er, dat it tiid wie om de privacy fan himsels en 't wiif te hoedzjen en te noedzjen. Koartsein, hy sleat is paad foar alle ferkear. Dat, nim ik oan, wie syn goed rjocht, oft it sosjaal fielend wie en is, is in oare kwestje. Foar dyjingen dy't geregeldwei it skeanpaad brûkten wie dat in hiele ôfbrek en dy, en it doarp mei harren, sprieken der skande fan. Koe dat samar, koe in oerâld, mar nea beskreaun, privileezje samar oan kant skood wurde? It sluten fan it paad hat te uzes in skoftlang 'the talk of the town' west, sa giet dat op in doarp. By in inkeling hat it gefal sels in frustraasje ewei brocht, wol 'k leauwe. Der hat alteast yn dy snuorje by it blokkearde paad in boerd stien met de pinigjende fraach: "*Is dit no Piter syn dwarspaad of it it dwarse Piter syn paad?*". De fraachsteller[ster] hat grif ridlik gau antwurd krige want it boerd hat der mar koart stien. De wrantelige doarpslju hat grif it moaie foarbyld fan Fokke en Wietske foar eagen stien. Mar Fokke en Wietske binne hiel oare lju. Dat binne âldere minsken, dy steane eins noch mei ien foet yn 'e tiid fan kommuniteit en fan koöperaasje en mienskarren en sa. By it skeanpaad giet it om jongelju, dy't grut worden binnen yn it privacy-tiidrek. Dat makket ferskil.

Mar der is al in oplossing foar it paadprobleem opsetten kommen. It skeanpaad leit op 'e sleatskant. Oare kant de sleat leit in stik greidlân. De eigeners fan dy greide binne grif tige sosjaal [socialis = foar de mienskip] fiellende minsken, hja hawwe oanbean, dat it skeanpaad wol nei har kant fan e sleat ferlein wurde mocht. Dat genereuze oanbod is mei beide hannen oannommen fansels en it paad is ûnderwilens al ferlein, rprovisiarysk. Der leit no ynearsten noch in gongbarte oer de sleat mar strakaansen komt dêr in brechje. Sa is it dus mar wer merakelsmoai yn oarder kommen mei it skeanpaad. Dy lâneigeners, mar wêrom soe 'k de namme net efkes neame, it is de fam. D. de Vries, fertsjinje de tankberens fan it hiele doarp. Elkenien is wer tefreden, die inling, de partikularist mei syn privacy, it doarp met syn paad.

De moraal? Nea de moedfearren hngje litte, al liket it der slim foar te stean, der kin samen útrêding komme.
Oudega, Silvius

Wietske Hattum's paad

Start ⇄ Einde	it West ⇄ Utein
Eigenaar	Staatsbosbeheer
Onderhoud	Vrijwilligers van Doarpsbelang
Lengte	± 500 meter

Korte wandeling door een mooie bosstrook. Wietske Hattums de Vries, dochter van Hattum en Jantsje de Vries, geboren 23 februari 1915, overleden op 15 mei 2006. Ze heeft altijd het fietsenwinkeltje gerund op it West 18.

De naam *Wietske Hattums Paad* is aan dit wandelpad gegeven omdat het uitkomt of start bij het huis waar Wietske haar pake en beppe woonden en haar vader is geboren.

Colofon

Dit boek is uitsluitend bedoeld voor persoonlijk gebruik en/of educatieve en informatieve doeleinden. Het mag niet worden gebruikt voor commerciële doeleinden of winstbejag.

Bronnen

Plattegronden zijn gemaakt met behulp van Google Maps of OpenStreetMap.

Disclaimer Copyright©

- Aan de totstandkoming van deze uitgave is de uiterste zorg besteed. Voor informatie die onjuist is of onvolledig is opgenomen, aanvaardt de auteur geen aansprakelijkheid voor enigerlei directe of indirecte schade, van welke aard dan ook, die voortvloeit uit- of in enig opzicht verband houdt met het gebruik van de inhoud.
- Daar waar in de tekst gebruik wordt gemaakt van links naar websites, aanvaardt de auteur geen aansprakelijkheid voor de inhoud van die websites.
- Voor eventuele verbeteringen en aanvullingen van de opgenomen gegevens of beeldmateriaal houdt de auteur zich aanbevolen.
- De informatie in deze uitgave kan zonder voorafgaande waarschuwing of kennisgeving worden gewijzigd in een volgende uitgave.
- De vermelde informatie is te goeder trouw overgenomen van websites, artikelen uit boeken en dorpskranten etc.
- Wanneer afbeeldingen of teksten in deze uitgave vallen onder het auteursrecht of copy-recht, meld dit dan aan de auteur. Indien aangetoond, zal de afbeelding of tekst direct wordt verwijderd of aangepast in een volgende uitgave.
- Niets uit deze uitgave mag worden veeleenvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Foto verantwoording

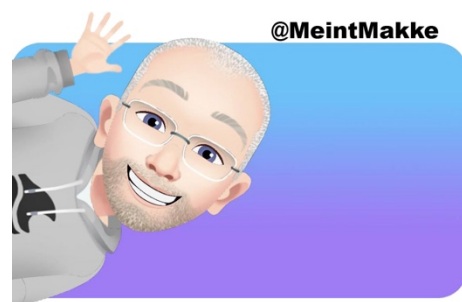
Foto's zijn gemaakt door Meindert de Boer.

Foto laatste pagina: Oorspronkelijke Fokke Wietske paad in augustus 2023

Realisatie & Samenstelling

© 15 september 2025

Titel	Kuierpaden yn in om Aldegea
Uitgever	Eigen beheer @MeintMakke
Drukwerk	Alleen verkrijgbaar in .pdf format
Auteur	Meindert de Boer

Meindert de Boer

Buorren 29 9216 WB Oudega (Smallingerland)

e-mail: meindertdeboer@live.nl

